

EVROPSKI PROSTOR VISOKOG OBRAZOVANJA

ZAJEDNIČKA DEKLARACIJA EVROPSKIH MINISTARA VISOKOG OBRAZOVANJA Donijeta u Bolonji 19. juna 1999. godine.

Razvoj Evrope, zahvaljujući izvrednim dostignućima posljednjih nekoliko godina, postaje sve relevantnija i konkretnija realnost kako za Zajednicu tako i za njene građane. Uvećane perspektive i produblјivanje odnosa sa drugim evropskim zemljama, daju toj realnosti čak još širu dimenziju. U isto vrijeme svjedoci smo porasta svijesti, kod velikog broja ljudi iz političkog i akademskog svijeta kao i javnog života, o sve većoj potrebi da se uspostavi jedna kompletnija i dalekosežnija Evropa, upravo izgradnjom i jačanjem njene intelektualne, kulturne, društvene i naučno tehnološke dimenzije.

Evropa znanja sada se daleko više prepoznaje kao nezamjenjivi faktor društvenog i humanog rasta i kao nezaobilazna komponenta za konsolidaciju i obogaćivanje Evropskog društva, sposobna da svojim građanima pruži neophodnu kompetenciju da se suoče sa izazovima novog milenijuma, zajedno sa sviješću o jedinstvenim vrednostima i pripadnosti jednom zajedničkom društvenom i kulturnom prostoru.

Značaj obrazovanja i obrazovne kooperacije u razvoju i učvršćivanju stabilnih, mirnih i demokratskih društava uopšte je priznat najvažniji faktor, tim prije kad se gleda kroz situaciju u Jugoistočnoj Evropi.

Sorbonska deklaracija od 25. maja 1998, koja je bila podstaknuta istim motivima, istakla je centralnu ulogu univerziteta u razvoju Evropskih kulturnih dimenzija. Ona je naglasila stvaranje evropskog prostora visokog obrazovanja kao ključnog pravca u promovisanju pokretljivost i zapošljavanja građana i sveukupni razvoj Kontinenta.

Nekoliko evropskih zemalja su prihvatile poziv da se posvete postizanju ciljeva koji proizilaze iz Deklaracije, potpisujući je ili izražavajući principijelna slaganja. Pravac koji je zacrtan sa nekoliko reformi obrazovnih sistema u Evropi, koji su u medjuvremenu preduzeti, pokazao je da je veliki broj vlada opredijeljen da djeluje.

Evropske institucije visokog obrazovanja, sa njihove strane, prihvatile su izazov i preduzele glavnu ulogu u projektovanju Evropskog prostora visokog obrazovanja, polazeći od fundamentalnih principa postavljenih u Bolonjskoj Magna Charta Univerzitatium iz 1998. To je od najvećeg značaja, s obzirom da Univerzitetska nezavisnost i autonomija obezbjeđuju da se visoko obrazovanje i istaživački sistemi kontinualno adaptiraju za neophodne promjene, društvene zahtjeve i dostignuća iz naučnog znanja.

Zauzet je kurs u pravom smjeru i sa osmišljenim ciljevima. Dostignuća u većoj kompatibilnosti i komparativnosti sistema visokog obrazovanja, međutim, zahtijevaju stalno podsticanje da bi bila u potpunosti ostvarena. Mi moramo da to podržavamo kroz promovisanje konkretnih mjera u cilju dobijanja opipljivih koraka naprijed. Sastanak autoritativnih eksperata i naučnika iz svih naših zemalja od 18. juna pružio nam je veoma korisne sugestije za inicijative koje treba preduzeti.

Mi moramo, konkretno, obratiti pažnju na ciljeve povećanja internacionalne konkurentnosti Evropskog sistema visokog obrazovanja. Vrednost i efikasnost bilo koje civilizacije može se mjeriti preko izazova koja njena kultura ima za druge zemlje. Mi moramo obezbijediti da Evropski sistem visokog obrazovanja ostvari najveći stepen privlačnosti, isti onoliki koliko je naša izuzetna kulturna i naučna tradicija.

Potvrđujući našu podršku opštim principima Sorbonske deklaracije, mi se angažujemo koordinacijom naših politika u postizanju za kratko vrijeme, a u svakom slučaju do kraja prve dekade novog milenijuma, sledećih ciljeva, koji predstavljaju primarne pretpostvke za uspostavljanje Evropskog prostora visokog obrazovanja i promovisanja u svijetu.

Prihvatanje sistema za jednostavno tumačenje i upoređivanje zvanja, a takodje i uvođenjem Dodatka diplomama, da bi se promovisao prohodnost za zapošljavanje Evropskih građanina i internacionalna konkurentnost Evropskog sistema visokog obrazovanja.

Prihvatanje sistema koje je u načelu zasnovan na dva ciklusa, dodiplomskom i posleddiplomskom. Uključenje u drugi zahtijevaće uspješno okončanje prvog ciklusa, koji traje najmanje tri godine. Stepem koji se postiže poslije prvog ciklusa biće takođe prepoznatljiv za Evropsko tržište radne snage kao odgovarajući stepen kvalifikacije. Drugi ciklus će voditi na magistarski i/ili doktorski stepen kao što je slučaj u većini Evropskih zemalja.

Uspostavljanje sistema kredita takvog kao što je u ECTS sistemu – kao i pravi način promovisanja najšire studentske pokretljivosti – razmjene. Krediti takođe mogu biti korišteni u kontekstu koji ne pripada visokom obrazovanju, uključujući permanentno obrazovanje, pod pretpostavkom da je priznat od odgovarajućeg Univerziteta.

Promocija pokretljivosti prevazilaženjem prepreka ka efektivnoj praksi slobodnog kretanja sa posebnom pažnjom na:

- za studente, uključivanje u mogućnosti studiranja i obučavanja kao i drugih odgovarajućih servisa.
 - za nastavnike, istraživače i administrativno osoblje, prepoznavanje i valorizacija perioda provedenog u istraživanju, nastavi ili obučavanju po Evropskoj šemi bez ugrožavanja statutarnih prava.
- Promocija Evropske kooperacije u potvrđivanju kvaliteta sa vizijom razvoja uporedivih kriterijuma i metodologija
 - Promocija neophodnih Evropskih dimenzija u visokom obrazovanju, a posebno u odnosu na razvoj programa nastave, među-institucionalnoj saradnji, šemama pokretljivosti i integralnim programima studija, obučavanja i istraživanja.

Mi ovim preuzimamo obavezu da postignemo navedene ciljeve u okviru naših institucionalnih kompetencija, uzimajući u obzir svu različitost kultura, jezika, nacionalnih nastavnih sistema i autonomija univerziteta u cilju konsolidacije Evropskog prostora visokog obrazovanja. U tom cilju mi ćemo stremiti putevima međuvladine kooperacije, kao i onim koji su obuhvaćeni nevladinim Evropskim organizacijama, a odnose se na visoko obrazovanje. Mi ponovo očekujemo od univerziteta da brzo i pozitivno odgovore i aktivno doprinesu uspjehu naših težnji .

Uvjereni da uspostavljanje Evropskog prostora visokog obrazovanja zahtijeva stalnu podršku, nadzor i prilagođavanje permanentnom nastajanju novih zahtijeva, mi smo odlučili da se okupimo ponovo kroz dvije godine da bi utvrdili postignuti napredak i nove korake koje treba preduzeti.

Slijede, potpisi 29 ministara obrazovanja.

Caspar Einem, Minister of Science and Transport – Austria

Gérard Schmit, Director General of French Community, Ministry of Higher Education and Research – Belgium

Jan Adé, Director General, Ministry of the Flamish Community, Dept of Education – Belgium

Anna Maria Totomanova, Vice-Minister of Education and Science – Bulgaria

Eduard Zeman, Minister of Education, Youth and Sport – Czech republic

Margrethe Vestanger, Minister of Education – Denmark

Tonis Lukas, Minister of Education – Estonia

Maija Rask, Minister of Education and Science – Finland

Claude Allègre, Minister of National Education, Research and Technology – France

Wolf-Michael Catenhusen, Parliamentary State Secretary, Federal Ministry of Education and Research – Germany

Ute Erdsiek-Rave, Minister of Education, Science, Research and Culture of the Land Schleswig-Holstein

Gherassimos Arsenis, Minister of Public Education and Religious Affairs – Greece

Adam Kiss, Deputy State Secretary for Higher Education and Science – Hungary

Gudridur Siguardardottir, Secretary General, Ministry of Education, Science and Culture – Iceland

Pat Dawling, Principal Officer, Minister of Education and Science – Ireland

Ortensio Zecchino, Minister of University and Scientific and Technological Research – Italy

Tatjana Koke, State Minister of Higher Education and Science – Latvia

Kornelijus Platelis, Minister of Education and Science – Lithuania

Erna Hennicot-Schoepges, Minister of National Education and Vocational Training – Luxembourg

Louis Galea, Minister of Education – Malta

Loek Hermans, Minister of Education, Culture and Science – the Netherlands

Jon Lilletun, Minister of Education, Research and Church Affairs – Norway

Wilibald Winkler, Under Secretary of State of National Education – Poland

Eduardo Marçal Grilo, Minister of Education – Portugal

Andrei Marga, Minister of National Education – Romania

Milan Ftáčnik, Minister of Education – Slovak Republic

Pavel Zgaga, State Secretary for Higher Education – Slovenia

D. Jorge Fernandez Diaz, Secretary of State of Education, Universities, Research and Development – Spain

Agneta Bladh, State Secretary of Education and Science –Sweden

Charles Kleiber, State Secretary of Education and Research – Swiss Confederation

Baroness Tessa Blackstone of Stoke Newington, Minister of State for Education and Employment – United Kingdom